

PROGRAMACIÓN DOCENTE DE **INSTRUMENTACIÓN**

curso 2023/2024

TÍTULO SUPERIOR DE MÚSICA (ENSINANZAS REGULADAS POLO DECRETO 163/2015, DO 29 DE OUTUBRO)

1. IDENTIFICACIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN											
ESPECIALIDADES:	Composición								ITINERARIOS:	Todos	
CARÁCTER:	Obrigatoria								TIPO DE CLASE:	Individual	
DEPARTAMENTO:	Composición								XEFE DE DPTO.:	Paz Pita	
CURSOS	1º curso	2º curso	3º curso	4º curso	COORDINADOR/A DA DISCIPLINA:						Paz Pita
CUADRIMESTRES	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase semanais:	1	
ECTS/CUAD.	3	3	3	3	3	3	3	3	Observacións:	-	
DOCENTES:	NOME E APELIDOS								EMAIL	TITORÍA	
	Paz Pita								mpazpita@edu.xunta.gal	xoves 11-12	
	José Baldomir								jbaldomir@gmail.com	martes 12-13	
	Manuel Tizón								manueltizon@edu.xunta.gal	venres 19-20	

2. DESCRIPTOR E COMPETENCIAS	
DESCRITOR:	Estudo e análise de obras e linguaxes compositivas diversas. Coñecemento de diferentes técnicas compositivas e sistemas de notación. Coñecemento das diferentes características e posibilidades técnicas e expresivas dos instrumentos e das resultantes derivadas da súa combinación. Coñecemento e asimilación dunha ampla gama de recursos creativos a través do traballo en distintos contextos artísticos con formacións vocais e instrumentais diversas.
COÑECEMENTOS PREVIOS:	Os propios do remate dos estudos de grao profesional.
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS:	T1, T2, T15
COMPETENCIAS XERAIS:	X5, X10, X15, X17, X20, X23
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS:	EC1, EC2, EC3, EC4, EC5, EC6, EC11
Ver a lista de descritores e competencias no Decreto 163/2015, do 29 de outubro, anexo III	

3. OBXECTIVOS	
DESCRICIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Cofecer as características e posibilidades técnicas, sonoras e expresivas dos diferentes instrumentos, tanto a nivel individual como no seu emprego nas diversas agrupacións tradicionais e non tradicionais.	T1, T2 X15, X17, X20 EC1, EC2, EC3, EC5, EC6
Aplicar os coñecementos teóricos na práctica, a través da realización de exercicios específicos de orquestración, instrumentación e transcripción, así como a través da disciplina de composición.	T1, T15 X5, X10, X15, X17, X20, X23 EC1, EC2, EC4, EC5, EC6, EC11
Cofecer e ser quen de aplicar nos diferentes exercicios prácticos as particularidades do uso instrumental nas diferentes épocas e estilos.	T1, T2, T15 X15, X17, X20, X23 EC1, EC2, EC3, EC5, EC6
Incorporar á propia actividade creativa os coñecementos específicos sobre os diferentes instrumentos.	T1, T2, T15 X5, X10, X17, X20, X23 EC3, EC4, EC6, EC11

4. CONTIDOS		
Cuadrimestre I		
TEMAS	DESCRITOR DE SUBTEMAS	SESIÓNS
1. Instrumentación	1.1 Clasificación dos instrumentos musicais: Estudo das características, usos, orixe, evolución, extensión, rexistros, posibilidades técnicas, tímbricas e expresivas, tanto de uso tradicional como contemporáneo, das seguintes familias: corda frotada, corda pulsada, vento-madeira, vento-metal, percusión, teclado, voz humana.	6
	1.2 Introducción ás particularidades da escritura solista, camerística e orquestral: recursos técnicos, planos, doblaxes, evolución histórica, etc.	
2. Orquestración e transcripción	2.1 A orquestración da melodía, o unísono orquestral, o acompañamento, a orquestración de acordes e a homofonía, o contrapunto, melodías principais e secundarias, texturas complexas.	8
	2.2 Introducción á problemática específica da transcripción para orquestra	
3. Repaso de contidos		2
TOTAL SESIÓNS:		16
Cuadrimestre II		
TEMAS	DESCRITOR DE SUBTEMAS	SESIÓNS
1. Instrumentación	1.1 Profundización nas particularidades da escritura solista e camerística ao longo da historia.	6
	1.2. Introducción ás agrupacións non tradicionais e ás grafías e recursos técnicos na música dos séculos XX e XXI.	
	1.3. A música vocal.	
2. Orquestración	A escritura orquestral ata o s. XIX.	5

3. Transcripción	A transcripción para orquestra	3
4. Repaso de contidos		2
TOTAL SESIÓNS:		16
Cuadrimestre III		
TEMAS	DESCRITOR DE SUBTEMAS	SESIÓNS
1. Música de cámara e ensemble	Agrupacións non tradicionais e grafías e recursos técnicos na música dos séculos XX e XXI.	4
2. A orquestra a partir do s. XIX (introducción)	O crecemento da orquestra, novos instrumentos, novos usos e combinacións, a técnica instrumental na orquestra moderna, etc.	7
3. Transcripción	A transcripción para orquestra sinfónica	3
4. Repaso de contidos		2
TOTAL SESIÓNS:		16
Cuadrimestre IV		
TEMAS	DESCRITOR DE SUBTEMAS	SESIÓNS
1. Escritura solista, música de cámara e ensemble	1.1. Continuación do estudio das agrupacións non tradicionais. 1.2. Técnicas extendidas instrumentais e vocais e novas grafías.	4
2. A orquestra a partir do s. XIX (continuación)	Profundización no estudio do crecemento da orquestra, novos instrumentos, novos usos e combinacións, a técnica instrumental na orquestra moderna, etc.	7
3. Transcripción	A transcripción para orquestra sinfónica	3
4. Repaso de contidos		2
TOTAL SESIÓNS:		16
Cuadrimestre V		
TEMAS	DESCRITOR DE SUBTEMAS	SESIÓNS
1. A orquestra a partir do s. XX	Os usos orquestrais contemporáneos.	8
2. A escritura para banda (introducción)	Instrumentos, grupos, asociacións, solistas, tutti, a transcripción, etc.	6
3. Repaso de contidos		2
TOTAL SESIÓNS:		16
Cuadrimestre VI		
TEMAS	DESCRITOR DE SUBTEMAS	SESIÓNS
1. A orquestra como acompañante (introducción)	A orquestra como acompañante de solistas instrumentais e vocais.	7
2. A escritura para banda (continuación)	Profundización na escritura para banda e banda sinfónica, transcripcións de obras orquestrais.	7
3. Repaso de contidos		2
TOTAL SESIÓNS:		16
Cuadrimestre VII		
TEMAS	DESCRITOR DE SUBTEMAS	SESIÓNS
1. A orquestra como acompañante (continuación)	Profundización no uso da orquestra como acompañante de solistas instrumentais e vocais. A orquestra con coro.	7

2. A escritura para banda	Exercicios prácticos en todos os estilos.	7
3. Repaso de contidos		2
TOTAL SESIÓNS:		16
Cuadrimestre VIII		
TEMAS	DESCRITOR DE SUBTEMAS	SESIÓNS
1. A orquestra	Práctica de todos os usos e estilos de escritura para orquestra.	8
2. A banda	Práctica de todos os usos e estilos de escritura para banda.	6
3. Repaso de contidos		2
TOTAL SESIÓNS:		16

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍA			
TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Clase maxistral Exposición do tema que se vai traballar con explicación de conceptos teóricos e mostra de exemplos prácticos.	4	0	4
Práctica individual Realización por parte do alumnado de exercicios prácticos cun nivel de dificultade progresivo: Instrumentacións, orquestracións, transcripcións e análise de orquestracións.	0	50	50
Estudio individual Estudio dirixido de conceptos técnicos a partir dos recursos bibliográficos indicados, exemplos e audicións.	0	15	15
Corrección individual Corrección persoalizada da práctica individual.	9	0	9
Actividades con instrumentistas Asistencia a xornadas teórico-prácticas específicas. Asistencia a ensaios de diversas agrupacións e preparación previa: estudo do repertorio dos mesmos dende o punto de vista da instrumentación e orquestración. Asistencia a ensaios dos propios traballos para estudar a instrumentación de xeito práctico.	1	9	10
Actividades de avaliación: Probas de aula	2	0	2
TOTAL HORAS:			90

6. AVALIACIÓN			
FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
6.1. CONVOCATORIA ORDINARIA			
6.1.1. AVALIACIÓN ORDINARIA (CON AVALIACIÓN CONTINUA)			
Práctica semanal <ul style="list-style-type: none"> Avaliación continua da práctica e estudo individuais (presencial e non presencial) e da participación nas diferentes actividades monográficas, asistencia a ensaios, etc. Avaliación dos traballos entregados nas datas indicadas. <i>Obrigatorio para poder optar á avaliación continua.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Calidade dos traballos entregados: correcta aplicación dos conceptos técnicos estudados, creatividade e musicalidade. Puntualidade na entrega dos traballos nas datas indicadas. Cantidade de traballo entregado respecto á planificación docente. Evolución ao longo do cuadrimestre. Participación constructiva e preparación das actividades colectivas. Presentación dos traballos individuais. 	Todas	70 %
Probas de aula Avaliación de coñecementos teóricos, así como de realizacións prácticas durante o tempo de clase semanal.	Calidade (coñecemento e correcta aplicación de conceptos técnicos estudados, creatividade e musicalidade), correspondencia cos traballos realizados na casa e presentación do traballo realizado.	Todas	30 %
6.1.2. AVALIACIÓN ORDINARIA (ADIANTO DE CONVOCATORIA)			
Igual que a convocatoria ordinaria (e alternativa, se fora o caso)			
6.1.3. AVALIACIÓN ALTERNATIVA (PERDA DA AVALIACIÓN CONTINUA, <i>se o alumno SUPERA CATRO FALTAS DE ASISTENCIA</i> , OU AVALIACIÓN CONTINUA CUALIFICADA CON SUSPENSO)			
Igual que a convocatoria extraordinaria			
6.2. CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA			
Entrega dos traballos do cuadrimestre Avaliación de todo o traballo práctico realizado ao longo do cuadrimestre, que se entregará na data do exame final.	Calidade (correcta aplicación de conceptos técnicos estudados, creatividade e musicalidade), correspondencia coa calidade do exame presencial e presentación do traballo realizado.	Todas	40 %
Exame final Realización dunha proba práctica de orquestración/transcripción nun tempo acorde á dificultade do/s exercicio/s proposto/s.	<ul style="list-style-type: none"> Calidade (correcta aplicación de conceptos técnicos estudados, creatividade e musicalidade) e presentación da realización. 	Todas	60 %
MATRÍCULA DE HONOR			
Para obter Matrícula de Honor será preciso obter un 10. En caso de haber dous ou máis alumnos nesta circunstancia será de aplicación a normativa vixente pola que só un de cada 20 alumnos dun mesmo curso pode recibir esta distinción. A decisión neste caso corresponderá ao profesor, que valorará o traballo de todo o cuadrimestre para escoller o mellor candidato. En caso de ser alumnos de diferentes profesores, a decisión corresponderá a un tribunal formado polos catedráticos de composición, que decidirán as características da proba a superar.			

7. BIBLIOGRAFÍA

Bibliografía

- ADLER, S.: *El estudio de la orquestación*. Idea Books. 2006
 BARKER, P.: *Composición vocal*. Fondo de cultura económica. 2012
 CARSE, A.: *The history of orchestration*. Dover Publications Inc. 1964
 CASELLA, A. & MORTARI, V.: *La técnica de la orquesta contemporánea*. Ricordi. 1950
 CHARLÉS, A.: *Instrumentación y orquestación clásica y contemporánea (4 vol.)*. Impromptu Editores. 2008-2019
 DAVE, B & GEROU, T.: *Essential Dictionary of Orchestration*. Alfred Publishing. 1999
 ERPF, H.: *Tratado de instrumentación y del arte de la instrumentación*. Dos Acordes. 2010
 FRANCO RIBATE, J.: *Manual de instrumentación de banda*. Música moderna. 1983
 JOST, P.: *Instrumentación. Historia y transformación del sonido orquestal*. Idea Books. 2005
 KOECHLIN, C.: *Traité de l'Orchestration (4 vol.)*. Max Eschig Editions. 2013
 LEIBOWITZ, R. & MAGUIRE, J.: *Il pensiero orchestrale*. Edizione Musicali Salvati. 1960
 MAS QUILES, J.V.: *Apuntes de instrumentación para banda de música (2 vol.)*. Piles. 2008
 MILLER, R.J.: *Contemporary Orchestration*. Routledge. 2015
 PISTON, W.: *Orquestación*. Real Musical. 1992
 RIMSKY-KORSAKOV, N.: *Principios de orquestación (2 vol.)*. Ricordi. 1946
 SCHERCHEN, H.: *El arte de dirigir la orquesta*. Labor. 1992
 STONE, K.: *Music notation in the twentieth century*. WW Norton & Co. 1980

8. ALUMNADO CON NECESIDADES EDUCATIVAS ESPECIAIS

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
<p>Deberanse cumprir as disposicións vixentes no marco do establecido no Real decreto legislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social.</p> <p>Asimesmo terase en conta a ORDE do 8 de setembro de 2021 pola que se desenvolve o Decreto 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia en que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación.</p>	<p>Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.</p>